

Motion till riksdagen 2009/10:K264

av **Lennart Sacrédeus (kd)**

Regeringsformen och Sveriges monark

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta statschefen sköta de uppgifter som i dag enligt 6 kap. 2 § första stycket regeringsformen åligger talmannen då ny statsminister ska utses.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör ges offentlighet åt de kontakttillfällen statsministern har med statschefen i enlighet med 5 kap. 1 § regeringsformen.

Motivering

Vi vet att det finns republikanska krafter i Sverige som vill avskaffa landets kungahus, men Sverige är i dag, enligt ett demokratiskt riksdagsbeslut, en konstitutionell monarki med brett folkligt stöd. Ingen vet heller hur Sverige konkret skulle bli bättre av att bli en republik, däremot vet vi att flera viktiga värden skulle gå förlorade den dagen vi inte längre vore en monarki.

Kungahuset representerar inte bara Sverige på ett föredömligt sätt internationellt, vilket bidrar till Sveriges ställning som handels-, export- och turistnation; kungahuset verkar också enande för svenska folket eftersom det står över politikens vågspel.

Vår nuvarande konung Carl XVI Gustaf åtnjuter ett stort förtroende hos svenska folket, och har också visat sig vara en enande gestalt vid kriser som den katastrof som drabbade många svenskar genom tsunamin i Sydostasien julen 2004. Samtidigt knyter kungahuset samman vårt moderna och demokratiska samhälle med landets kulturarv och historia på ett värdefullt sätt.

Genom 1974 års regeringsform fick monarken i Sverige dock färre uppgifter än nästan någon annan monark i ett land som är en demokratisk monarki.

Fel! Okänt namn på

Önskan att helt beröva monarken uppgifter i styrelseskicket ledde därmed också till onödiga problem när ny statsminister ska utses efter allmänna val.

6 kap. 2 § första stycket regeringsformen stadgar nu att det är talmannen som ska kalla företrädare för riksdagens partier till samråd när statsminister ska utses. Sedan ska talmannen överlägga med de vice talmännen och därefter avge förslag på statsminister till riksdagen. I alla andra parlamentariska monarkier är det statschefen som har detta ansvar. Detta är inte minst värdefullt då statschefen står för kontinuitet, medan talmannen inte sällan byts ut i samband med allmänna val. Därför kan det hända att det är en talman som kallar till samråd, men en annan talman som avger förslag på statsminister till riksdagen.

Till skillnad från monarken kan talmannen också anklagas för att ta politiska hänsyn, om ett valutslag skulle visa sig otydligt, eftersom han utses på politiska meriter.

Här bör därför regeringsformen ändras.

I 5 kap. 1 § regeringsformen framgår vidare att statschefen ska hållas informerad om rikets angelägenheter av regeringen. I vilken utsträckning detta verkligen äger rum är dock oklart. Exempelvis har det av utredningen av krishantering av tsunamikatastrofen 2004 framkommit att det inte var regeringen som vände sig till statschefen för att informera honom, utan att det var H.M. Konungen som fick vända sig till statsministern för att få information om händelseförloppet. Denna information lämnades då av statssekreterare Lars Danielsson, eftersom dåvarande statsminister Göran Persson inte ansåg sig ha tid att informera landets statschef.

Detta kan sägas strida emot regeringsformens anda, och att regeringsformen därför inte åtföljs och att regeringens informationstillfällen till statschefen inte institutionaliserats.

Här vore det värdefullt för svenska folket att det enligt offentlighetsprincipen görs känt när kontakter äger rum, även om informationsinnehållet inte behöver offentliggöras.

Stockholm den 1 oktober 2009

Lennart Sacrédeus (kd)